

PEP PUIG

ELS METECS

Empúries

narrativa

Pep Puig

Els metecs

Editorial Empúries
Barcelona

© Pep Puig Ponsa, 2018

© de la fotografia de la pàg. 364: Emiliano Maisto

Primera edició: març del 2018

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: gama, sl
Impressió: Egedsa
DIPÒSIT LEGAL: B. 4.249-2018
ISBN: 978-84-17016-44-9

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

TAULA

PRIMERA PART

El metec 11

SEGONA PART

Els metecs 137

TERCERA PART

La metec 219

EPÍLEG

Les Voltes i rodalía. Gener 2018.. . . . 357

Agraïments 367

Ayer volví a Les Voltes, m'ha dit només començar a córrer. No ayer, sino el viernes, ha rectificat de seguida. Ayer no hice nada. Feia un dia tan bo a Barcelona que per un moment he pensat que ho deixaria així, fidel al seu estil de deixar les coses així. Però abans d'arribar a la cantonada, mentre giràvem per Còrsega cap a Marina, ha tingut el detall d'afegir, canviant de llengua: Les Voltes és el poble on vaig viure fins als onze anys, darre-re d'Altafulla, des de llavors que no hi tornava. Trenta-dos anys. Me l'he mirat un segon, sense saber què dir-li. Tens quaranta-tres anys?, li he dit per dir alguna cosa, te'n feia un parell menys. Amb el Mario ens coneixem des de P3 del col·legi dels nostres fills; és a dir des de fa tres cursos sencers. Algun cop ens hem dit l'edat, però tot seguit ens n'oblidem, com quasi tot el que ens diem. La majoria de pares devem estar entre els trenta-cinc i els quaranta-cinc anys, i més o menys tots fem la mateixa mala cara. Amb el Mario coincidim quasi cada matí al xino de davant del col·le, només deixar els nens, i se'ns hi afegeixen el Guillem i el Rodric, amb qui formem una

mena de grup, gens tancat, esclar, almenys fins ara, perquè de vegades s'hi apunta algun pare més, com el Raynald, que és músic de jazz i ve quan vol, i puntualment alguna mare i tot, encara que llavors per força hem de canviar de tema. Aquest cafè del matí és la manera que tenim d'aturar el dia just en el moment que tot sembla que hagi d'arrencar, i de fet, mirant al nostre voltant les corredisses dels altres pares per anar a la feina, ens ve com una sensació d'agradable llunyania que ens convidada a una ironia permanent. Laboratori!, exclamem sovint, sobretot el Rodric, botifarra inclosa, a la manera dels «I vitelloni», del gran Fellini, quan la colla de desvagats protagonistes passen en cotxe pel costat d'uns obrers de carretera i no poden evitar fer-ne mofa. Amb el Mario avui ha sigut tot just el tercer cop que hem anat a córrer plegats. No em diguis que t'estàs deixant barba, li vaig dir l'altre dia mentre fèiem el cafè. Sí, i també vaig a córrer, em va reconèixer abaixant el cap, com si un pecat urbà pogués contrarestar l'altre. Abans que l'acusés de qualsevol bestiesa, em va dir, si l'Alejandra s'està posant estupenda, jo també. L'Alejandra és la seva dona, uruguaiana també, o millor dit la seva exdona, encara que pel Mario sempre serà 'la seva dona'; després d'un viacrucis de no sé quants anys, ara fa uns dos mesos que es van separar, i és veritat, ella s'està posant estupenda. El que no tinc tan clar és que s'hi estigui posant també ell, d'estupendo. Un animal ferit, és el que és el pobre Mario. O *dañado*, com prefereix dir ell, arran d'un dia que en vam estar parlant. I davant del meu somriure aprovador, va afegir, pero no más que tú, i em va agra-

dar tant el mot, i tant que me l'apliqués també a mi, que no el vaig rectificar. Perquè a més té raó: ferits no sé fins a quin punt ho estem, però *dañados*...

El que l'altre dia no sabia el Mario —perquè encara no se'm notava prou; ara crec que ja sí— és que jo també m'estava deixant barba, i que des de feia poc també sortia a córrer. Això de la barba m'ho vaig callar, però no que anava a córrer, i hem acordat veure'ns un parell o tres de cops a la setmana, just deixats els nens o quan sigui. Y tú, cuántos años tienes?, m'ha preguntat mentre esquivàvem l'eixam de turistes de la Sagrada Família. Cuarenta y cinco. Doncs jo te'n feia algun més, m'ha contestat, i tot i que li he somrigut, per dins m'ha molestat perquè encara que en principi m'ho ha dit com una brometa, només per tocar la pera, tractant-se del Mario, tampoc podria assegurar que no ho hagi dit perquè ho pensa de debò. I què, la teva excursió de retorn?, li he dit tres-cents metres més avall durant els quals m'ha sortit del cor accelerar una mica, ja ho saps que aquesta mena de viatges estan castigats sense pietat?, la reflexió, literal, m'ha vingut d'un relat d'Albert Camus, «Retorno a Tipasa», si mal no recordo, el viatge que fa el mateix Camus a la seva Algèria natal, ja amb més de quaranta anys, la Gran Guerra acabada, quan s'adona que el temps l'ha castigat molt més a ell i als seus contemporanis que a les ruïnes de la seva infància, que mantenen tota l'esplendor intacta. Sí, lo sé. Veus aquesta cicatriu?, m'ha dit assenyalant-se la cella esquerra. La veia i no la veia, ens hauríem hagut de parar per veure-la i crec que tampoc l'hauria vist, just a tocar per sota, entre la cella i

la parpella, una ratlleta imperceptible. No em diguis que te la vas fer divendres. Me la vaig fer fa trenta anys, però divendres em vaig trobar la noia que em va collir de terra i em va curar la ferida. Ostres, quina emoció, no? M'ha mirat, seriós, sense fer cas de la meva emoció de broma. Si te esperas te contaré una buena historia, m'ha dit, i malgrat la cara que feia no he trigat ni mig minut a oblidar-me no només de la cicatriu sinó que em volia explicar una 'bona' història.

La ciutat és massa atractiva per paladejar un sol pensament, massa sorollosa, massa canviant, no només has d'estar pendent de no invertir cap guiri, sinó que no t'envesteixin ells a tu, atent al trànsit constant, de triar una direcció o una altra en funció del color dels semàfors, el primer tram sobretot és terrorífic, ben bé fins que creues Aragó i enllaces amb la Diagonal, l'acumulació de gent i cotxes i motos i bicis i autobusos converteix el nostre running suau en un esport de risc, però tot d'una apareix al fons, encara lluny, la torre Agbar i l'espai es va aclarint, descobreixes aquí i allà altres runners, altres passavolants més concrets, per exemple certes dones, i mentre fas veure que no les mires, o les mires sense fer veure res, llavors un altre cop has de vigilar que no t'aixafi cap cotxe, cap bicicleta, cap tramvia, o cap dona.

El col·legi queda just per sobre de la Sagrada Família, i podent tirar amunt, en direcció al Park Güell, de moment hem preferit escapar-nos avall, cap al mar. Encara no estem prou en forma per segons quines pujades, i baixar, a més, ens permet mantenir una conversa sense

esbufegar gaire, encara que som conscients que els autèntics runners no parlen mentre corren. El primer dia vam baixar per la Diagonal fins al Fòrum, vam fer la volta al Museu Blau i, com que era el primer dia que corriem junts i encara no ens havíem posat d'acord amb el ritme, a mig camí de tornada vam decidir agafar el tramvia, i des de Marina a peu fins a casa. El segon dia —dimecres passat— vam començar a fer el mateix recorregut, però a l'altura dels Encants ens vam desviar cap al Teatre Nacional, vam seguir fins al passeig de Sant Joan, i després de passar expressament —i crec que irònicament— per sota de l'Arc de Triomf, ens vam endinsar pels carrerons del Born, vam travessar Via Laietana fins a la Catedral, vam baixar fins a les Rambles i quasi sense voler vam anar a parar a la Boqueria, on ens vam atipar com lladres.

Avui ens ha vingut de gust repetir l'experiència de la Boqueria, però en comptes de ficar-nos al Born, el Mario ha volgut afegir-hi un quilòmetre passant pel mig del parc de la Ciutadella, on ens ha sorprès molt un grup de mares acabades de ser mares fent ioga, amb les criatures estirades per l'herba; de la Ciutadella n'hem sortit per la porta que dona a l'Estació de França, rectes fins a Colom, i girant per les Rambles però sense ficar-nos-hi sinó vorejant-les per Drassanes, hem fet els sis o set carrerons del Raval i en un petit esprint sense reptar-nos hem acabat arribant a la Boqueria per darrere, no gaire cansats, però sí xops de suor. Quaranta-tres minuts, segons el mòbil del Mario, quasi vuit quilòmetres. És a dir una mitjana de cinc minuts i mig el quilòmetre.

—La rapides de las pulsaciones regresando a la calma indica el nivel de forma. —Això ho ha dit fent un estirament de bessons recolzat en una columna, abans de tornar-se a posar la mà al pit.

—Yo creía que el nivel de forma dependía de la rapides con que desaparece la barriga. —Un altre cop la broma fàcil, però de seguida he vist que avui no estava per bromes fàcils, el Mario, avui encara menys que últimament.

Hem fet quatre estiraments més —jo una mica d'esma, només per acompanyar-lo—, hem comprovat que el cor no volia tornar del tot a la calma, i ens hem acostat a una de les parades de fruita. Fins que no es demostrí el contrari, tot sacrifici té el seu moment de recompensa. El Mario ha triat un suc de coco, jo un de coco amb menta, i llavors cadascun pel nostre compte ens hem ficat dins del mercat i no ens hem tornat a trobar fins al cap d'una estona, a la mateixa terrassa del bar de l'altre dia, a la mateixa clapa de sol primaveral, ell de cara al sol, jo d'esquena, ell amb una paperina de pernil serrà, perquè, a part de la barba i el running, des de fa unes setmanes també ha decidit deixar el gluten, convençut que és celíac o mig celíac, i jo amb un entrepà de fuet.

—Sembles una iaia, amb aquesta paperina —li he dit.

—Doncs ara diuen que el gluten també fa mal als no celíacs —m'ha respost seriosament.

—Ah sí?

—Provoca inflamació.

—Altres coses provoquen inflamació —li he dit mastegant amb delit, sense esperar tampoc que reaccionés al meu humor barat.

Perquè el cambrer no ens digués res, hem amagat un segon les provisions i hem demanat dos cafès. Ja era el segon cafè. L'altre l'hem fet amb la colla, al xino, abans de sortir a córrer. He agafat el mòbil, i com l'altre dia he fet una foto del mercat i els hi he enviat, perquè vegin que encara hi ha classes de «I vitelloni». Quina bogeria, els guiris. La Boqueria dels guiris, s'hauria de dir. És agradable, però, estar enmig del guirigall i de tant en tant ensopegar amb la mirada d'una rossa que t'observa amb la mateixa curiositat que fa un moment es mirava les parades de fruita seca o de formatges.

—Así qué, muchacho? —li he dit.

—Què de què?

—Explica'm el teu viatge de retorn, no?

M'ha fet que sí, o m'ha semblat que em feia que sí.

—Sabes que no sé nada de ti —li he dit.

—Què vols dir?

—Això, que no sé res de tu.

Ens hem mirat, ens hem seguit mirant. Potser per això som tan amics tots plegats, he pensat, o això ho penso ara; perquè no sabem res els uns dels altres; som com els amics de la infància, gent sense passat, que es fa amiga només des del present del joc. Algun cop, hem fet algun intent per explicar-nos batalletes d'altres èpoques, però de seguida ho hem deixat córrer. Menys el Mario, que ho ha deixat córrer sempre, perquè mai no ens ha explicat res, fins avui, que m'ho ha volgut explicar tot, només a mi, personalment.

—On para Les Voltes? —li he preguntat conscient que ja m'havia dit que parava darrere d'Altafulla.

—Darrere d'Altafulla —m'ha tornat a dir—. Un po-
blet molt petit, envoltat de vinyes i garrofers.

—Garrofers. No el conec.

—Ningú el coneix. Però allà hi vaig passar la infàn-
cia.

—Així vas tenir infància, tu...

—Em sento com si estigués sota els efectes del jet-lag
d'un viatge intraoceànic.

—Interoceànic, vols dir.

—Interoceànic? No, intraoceànic s'adiu més al viat-
ge que he fet jo.

He rigut.

—Tan fort ha sigut?

—Peor. Quiero que escribas la historia, Pere.

He tornat a riure, sobretot per la manera com ho ha
dit.

—Ah sí? Per què?

—Perquè sí...

—Molt bé.

M'ha dit, al cap d'un moment:

—Eres escritor, no?

—Això ho dius tu...

—Almenys vas guanyar un premi important.

—I què? Això no em fa escriptor per res... al contrari.

—Pero escribes... i trobo que aquesta història fa per
tu...

He tornat a riure.

—Què vols dir que fa per mi?

—Quan t'ho expliqui ho entendràs...

—Doncs va, explica, t'escolto.

—Sí, però m’has de prometre que l’escriuràs...

Me l’he mirat bé, intentant esbrinar quina conya era aquesta insistència.

—Per què vols que l’escrigui —li he tornat a preguntar— a part que fa per mi?...

No m’ho ha dit. Ha tornat a fer un silenci dels seus, com si els motius fossin evidents, o al contrari, com si no en tingués ni idea. Com en sap, de callar, el Mario! Segurament és el seu tret més característic, la manera com calla, la manera com et mira quan calla, els matisos que agafen els seus silencis mentre esperes una resposta que gairebé mai acaba arribant.

—La escribiré, va —li he dit al cap d’un moment tirant mig sucre al cafè i l’altre mig sobre la taula—, encara que no faci per mi.

—Gràcies. No sé si dona per tota una novel·la, però sí per un relat ben parit dels teus.

—Millor. Perquè una novel·la no te la penso escriure pas.

—Cent pàgines. En tindràs prou.

—Un Documenta, doncs.

—Un Documenta?

—Un premi bastant prestigiós, per menors de trenta-cinc anys. Un dels pocs premis que no està donat. Sis mil euros. Si guanyo, tots per mi.

—T’hauràs de fer un lífting. El teu premi estava donat, doncs?

M’ha tornat a fer riure; el meu premi...

—Un cop me’l van donar, sí. Abans crec que no.

—Només ho creus?

És el que m'agrada pensar, li he dit. Li he dit que guanyar 'el meu premi' m'havia fet sentir, sobretot els primers dies, com envoltat d'una aurèola estranyíssima, bastant fictícia i empenyadora. Li he dit que a la gent li semblava tan inversemblant que algú com jo hagués guanyat un premi d'aquesta mena que, en comptes d'atorgar-me algun valor a mi, havien decidit relativitzar el prestigi del premi. I crec que se n'han sortit, li he dit.

—I ara et conformaràs només amb sis mil euros?

—Cent pàgines, què vols?

—I com t'ho faràs, a part del lífting?

He rigut, de mala ganya aquest cop. No m'ha agradat gens la seva insistència en el lífting. Tan envellit em veus, li he estat a punt de dir, però no me'n fiava i li he contestat que la literatura et permet moltes trampes.

—L'editora és amiga meva —li he dit—. Però va, comença. El viernes volviste a Les Voltes.

Una de dues: o em volia intrigar o encara estava sota els efectes del jet-lag. Se m'ha quedat mirant altre cop, com si rumiés alguna cosa, però crec que no rumiava res. De cop s'ha aixecat i s'ha esmunyit cap dins del bar. S'estava pixant. L'he seguit a través del vidre mentre es dirigia al lavabo, i després, mentre en sortia. Si l'Alejandra el veiés, amb aquests pantalons de malla arrapats. Ell, el seu Mario: li queden de pena. No l'admetrien a cap associació de runners, ni a una de veterans. Això sí, a diferència de la majoria de runners, el Mario marca un bon paquet.